

## **EL CERCLE INFERNAL DELS ABUSOS PSÍQUICS, FÍSICS I SEXUALS.**

**Concepció Garriga i Setó.** *Psicòloga col·legiada 1210, psicoterapeuta psicoanalítica i analista bioenergètica en exercici.*

### **Fets.**

Una amiga metgessa em comunica horroritzada que a l'hospital on treballa va atendre una criatura de tres mesos amb signes evidents d'haver patit penetracions vaginals i anals, sagnant, amb la musculatura del perinè esquinçada, i el to muscular característic de les persones crònicament abusades, als tres mesos d'edat!!!.

El 31 de març d'enguany, a COMRàdio, la periodista Elisenda Roca entrevistava l'advocada M<sup>a</sup> José Varela que afirmava que, en els primers tres mesos de l'any 17 dones i 7 criatures havien estat assassinades, víctimes de la violència domèstica. En aquest programa s'afirmava que aquestes xifres estan molt per sobre de les causades pel terrorisme al País Basc, tot i així els recursos destinats a combatre aquest terrorisme domèstic són molt inferiors.

També, per aquestes dates, el Nou 9 publicava una columna d'E. Casulleras on explicava que hi ha milers de dones albanokosovars que, després de sobreviure durant més de sis gelades setmanes dels mesos de gener i febrer de l'any passat a les muntanyes nevades dels Balcans, van aconseguir assolir un camp de refugiats "on vegetaren com ànimes en pena uns quants mesos", fins que, davant del fet que no tenien ni casa ni família, perquè els seus pobles havien estat arrasats, van acceptar una oferta de col·locació d'una multinacional. A aquestes dones les van segrestar durant quinze dies, al llarg dels quals les violaren i torturaren sistemàticament. Actualment es troben repartides per diferents prostíbuls de les principals ciutats europees, sota l'estricta vigilància d'una xarxa de proxenetes.

Durant els mateixos dies (28/3) en Jordi García-Petit, publicava un excel·lent article a l'AVUI titulat: "La marginació femenina al món musulmà, una vergonya universal; Fanatisme contra la dona", on deia les coses clares i pel seu nom: de l'única victòria que es poden ventar a l'Islam, és la de guanyar la guerra contra les dones.

### **Dades.**

Començo amb tota aquesta casuística per il·lustrar un fenomen que afecta, no només a l'èsgarrifosa xifra del 50% de la immensa i extensa població islàmica, sinó també al 23% de les noies (i al 4,5% dels nois), del món occidental: els abusos físics, psíquics i sexuals. Del 90 al 95% dels perpetradors d'abusos són homes, però també vull fer notar que darrerament s'ha detectat que també hi ha un percentatge de dones abusadores: del 23% de noies abusades un 5% ho hauria estat per una dona, mentre que del 4,5% dels nois un 20% hauria tingut com a perpetradora a una dona<sup>1</sup>.

### **La indefensió de la víctima**

---

<sup>1</sup> Les dades d'aquest apartat les he obtingut del llibre d'Intebi esmentat en el text, que les fonamentava en un estudi de 1986 recollit per l'especialista nordamericà en abusos, S. Finkelhor i cols., en "A sourcebook on child sexual abuse", Sage, California.

Adonem-nos d'un primer component comú en tots aquest casos: la indefensió de la víctima, o bé perquè és (molt) petita, i a més ha de viure l'espantosa paradoxa de que depèn d'aquell a qui no importa; les albanokosovars, sense família, sense treball i sense llar; les nenes islàmiques, que són pegades i menyspreades sistemàticament, i que saben que, qualsevol home, en qualsevol moment, no només les pot repudiar sense haver de donar cap explicació, sinó que les pot colpejar fins a la mort –com veu fer a l'Afganistan, al Pakistan, al Iemen, a l'Àrabia Saudí...

Es troba en situació d'indefensió, desprotecció o desesperança, qualsevol ésser humà que no té mitjans propis de supervivència física o emocional. Aquest és el cas de totes, sense excepció, les situacions d'abusos psíquics, físics i/o sexuals. La paraula abús indica justament això: l'àprofitament per part d'una persona en bona situació d'una altra en condicions d'inferioritat o vulnerable.

La psicòloga Irene Intebi, en el seu excel·lent llibre "Abuso sexual infantil en las mejores familias", Buenos Aires: 1998, Ed. Granica, ha anomenat aquest fenomen, amb molt d'èncert, com "assassinat de l'ànima", utilitzant les paraules de Shengold<sup>2</sup>, per referir-se l'estat psíquic que pateixen les víctimes d'abusos. Els fets que provoquen l'assassinat de l'ànima, segons aquest psicoanalista i professor de la Universitat de Nova York, són: l'abús sexual, la privació emocional i la tortura física i psicològica, que són comesos per pares i/o mares que tracten les seves criatures com extensions de si mateixos/es o com objectes per satisfer els seus desigs.

En Jordi García-Petit ho deixa ben clar en l'article que he esmentat: a l'Islam encara està pendent que es reconegui que les dones tenen ànima, és a dir, que són persones separades, i per tant que tenen drets humans. Tots els esforços, allà, estan dirigits a impedir-los que l'ànima es manifesti; a mutilar-los el cos, amb l'ablació del clítoris, o altres pràctiques tant o més salvatges; o a matar-les amb tota impunitat (la TV3, a "30 minuts" ens ho mostra abastament). També li he de donar tota la raó quan conclou que no fem prou per impedir-ho. Aquests assassins en sèrie campen a les seves amples sense que ningú els ho impedeixi, ni que cap govern els cridi l'atenció, ni se ls titlli públicament del que són, ans al contrari són rebuts amb mostres de respecte allà on van, com si en les seves poblacions no estigués passant res, ignorant, no volent saber res, del patiment de milions i milions de dones.

### **La negació de l'abús.**

Aquesta ignorància del que està passant, el tancar els ulls davant l'evidència és típic de les situacions d'abús. L'allunyament emocional és part del que acostuma a passar davant l'abús. La primera reacció de les persones que en reben la confessió és negar-la, és dir-se "no pot ser". Hi deu haver algun malentès. Els abusos físics, psíquics i sexuals no són un fet excepcional, ni queden reduïts a àrees concretes. Són un problema d'una enorme magnitud que afecta a milions de persones del nostre entorn més proper. Les darreres dades que tenim són del 6-4-00, en que l'AVUI presenta els resultats de l'enquesta encarregada per l'Institut de la Dona, que revelen que el 4,2% de les

---

<sup>2</sup> SHENGOLD, L. "Soul murder. The effects of childhood abuse and deprivation", New York: 1989, Fawcett Columbine.

dones espanyoles (640.000) són maltractades en l'àmbit domèstic, el 70% de les quals porten més de cinc anys patint aquesta situació, i que un 12,4% (1.865.000) són "tècnicament maltractades", eufemisme que correspon a: ser insultades, obligades a mantenir relacions sexuals a desgrat, amenaçades,...

### **La denúncia.**

L'abús tampoc és un problema de pobres i immigrants. La realitat és que les criatures de famílies riques estan més desprotegides per quant que encara se les creuen menys. Les dades són concloents en el sentit que els percentatges d'abusos que he esmentat es reparteixen de forma proporcional entre totes les capes socials. Una altra dificultat per aquestes criatures és que no tots/totes els/les professionals compleixen amb la responsabilitat que tenen d'informar a les autoritats quan detecten que la seva seguretat pot estar en perill. L'article 8 del Codi Deontològic del Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya diu, per exemple: Tot psicòleg ha d'informar, almenys als organismes col·legials, de la violació dels drets humans que arribi a conèixer a través de la seva pràctica professional, un cop esgotades totes les possibilitats d'intervenció psicològica per evitar-la.

Quant al perfil de l'abusador, cada vegada està més clar que el 42,5% dels abusadors són els pares biològics, en segon lloc apareixen familiars propers, amb el 23,7%, el tercer lloc l'ocupen els coneguts no familiars, amb un 17,5%, i finalment els padrastres, un 13,8% dels abusadors.

### **La repetició infernal i el seu tractament.**

Un cop vist que no és ni un fet excepcional ni es limita a grups marginals, hem d'afegir-hi una altra característica molt rellevant: el 66,7% dels abusadors han estat, a la vegada, abusats anteriorment. A les persones que treballem des d'una òptica psicoanalítica no ens sorprèn aquesta dada que pot semblar il·lògica a ulls dels profans: la repetició de l'abús de pares a fills en una cadena sens fi. Aquesta és precisament una de les aportacions més valuoses de la psicoanàlisi: fer-nos veure que les persones tenim una tendència inconscient a repetir allò que coneixem, independentment dels resultats que hagi produït, fins i tot, malgrat les conseqüències que hagi tingut. L'acceptació d'aquesta paradoxa -que sovint justament repetim allò que menys voldríem- és l'única possibilitat que coneixem per poder intentar sortir d'aquesta repetició infernal. Aquest treball és el que es porta a terme en el context psicoterapèutic.

### **Els efectes psicològics dels abusos psíquics, físics i/o sexuals.**

Una altra creença falsa respecte a l'abús és que no fa mal a les criatures. La veritat és que fa un mal terrible i de molt llarg abast, encara que no sigui clarament visible. Les persones abusades sovint utilitzen un mecanisme de defensa, anomenat dissociació, pel qual separen els fets reals dels sentiments que els generen, el que produeix escissions serioses a la seva estructura de personalitat. La persistència de la dissociació durant un temps prolongat comporta trastorns greus de la personalitat, com el trastorn "borderline", amb un empobriment notable de la qualitat de les seves vides i un bloqueig de les seves potencialitats. La recuperació d'aquest trastorn és una tasca molt

laboriosa, i, lamentablement, a vegades impossible. Hi ha un treball de 1986<sup>3</sup>, que és una meta-anàlisi de 23 publicacions sobre la població psiquiàtrica en consulta interna o externa, que mostra que en aquesta població hi ha una incidència en el 77% de les dones de personalitats "borderline".

**La recuperació psicològica tant de la víctima com del perpetrador.**

Poder denunciar el perpetrador i ser creguda en el procés contribueix a la millora de la víctima, però no és suficient, cal un treball psicoterapèutic seriós, per ajudar-la a sortir d'aquesta posició. També és necessari que el perpetrador faci el seu procés psicoterapèutic per recuperar-se, ja que altrament el cercle infernal de violència no parará de repetir-se.

---

<sup>3</sup> Akthar, &cols. (1986), "The demographic profile of borderline personality disorders", a *Journal of Clinical Psychiatry*, 47, 196-198.